

HUMANISERING VAN DE ZORG

Door: Drs. Archie de Ceuninck van Capelle en drs. Benita Spronk*

‘Humanisering van de zorg’ is het thema van TGV60 en ook de titel van een groot project van de Camillianen; een kloosterorde binnen de Rooms-Katholieke Kerk die zich in navolging van de Italiaanse priester Camillus (1550-1614) wereldwijd bezig houdt met de zorg voor zieken.

In drie artikelen bieden twee Italiaanse theologen en een Vlaamse collega een antwoord op de vraag wat humanisering van zorg in hun visie betekent of nodig heeft. Hun artikelen vormen bewerkingen van lezingen die zij in maart 2010 hielden op een conferentie in het hoofdkwartier van de Camillianen te Rome, waar de katholieke sector van de VGVZ mede aan participeerde. Voor alle drie auteurs geldt dat humanisering van de zorg verstaan zou moeten worden als het streven om een beweging op gang te brengen tegen een vermeende dehumanisering van de zorg door liberalisering van bekostiging, invoering van marktwerking en het bevorderen van rationalisering door *evidence based* behandelmethoden en protocollen. Deze ontwikkelingen zien de auteurs als bedreigingen voor de humaniteit van de gezondheidszorg.

Tegen deze bedreigingen brengen zij een aantal oplossingen in stelling. Pangrazzi, lid van de Camillianen, komt met een voorstel dat uitgaat van de wijze waarop patiënten benaderd kunnen worden. Die benadering dient holistisch en biografisch, in plaats van biologisch en ‘rationeel’ te zijn. Het levensverhaal van de patiënt dient centraal te staan, niet de uitslagen van laboratoriumonderzoek naar zijn bloed, aldus Pangrazzi. Als er meer aandacht voor de biografie van de patiënt in de geneeskundige behandeling komt, kunnen spiritualiteit en religie (in die volgorde) als krachtbron beter worden aangesproken in het

genezingsproces, wat in zijn ogen weer leidt tot een humanere gezondheidszorg.

Spinsanti, onafhankelijk ethicus en leider van een scholingsinstituut voor zorgprofessionals en managers, is kritisch over het project van de Camillianen en stelt voor om aansluiting te zoeken bij de zogenaamde *Medical Humanities*, een internationale en multidisciplinaire academische discipline die uitgaat van het concrete morele handelen van behandelaars en patiënten in plaats van een in zijn ogen te vage, religieus getinte, ‘humane’ zorgvisie zoals bijvoorbeeld die van de Camillianen.

Dillen tenslotte, een uit Vlaanderen afkomstige pastoraal-theologe, vertrekt zoals Spinsanti vanuit het morele handelen van de behandelaar (vooral de pastor). Zij zoekt daarbij aansluiting bij een profetische visie van het Koninkrijk van God zoals die naar voren komt uit de leer van Jezus van Nazareth. Dillen herinterpreteert deze visie als ‘kin-dom’ (wat volgens Dillen zo iets betekent als zuster- en broederlijke verwantschap tussen mensen) en gebruikt dit ‘kin-dom’ vervolgens om het werk en engagement van pastores een profetisch én realistisch profiel te geven.

Het thema ‘Humanisering van de zorg’ opent met een bijdrage van Rooms-katholiek geestelijk verzorger Corine van de Loos. Ze is lid van de Sant’Egidio gemeenschap In Nederland en vertelt hoe hun spiritualiteit van ‘vriendschap met de armen’ haar werk binnen de zorginstelling draagt.